

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W PRZESIEBIORSTWIE KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ SP. Z O.O.
W BRZEGU

Wprowadzenie

Standardy Ochrony Małoletnich określają procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu uczniów, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków poprzez prawidłową i efektywną pomoc uczniowi oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w zakładzie pracy za bezpieczeństwo małoletnich uczęszczających do zakładu pracy odbywających praktyki w celu przygotowania zawodowego, oraz podczas przewozów szkolnych.

Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich zostały opublikowane na stronie internetowej PKS Sp. z o.o. w Brzegu: www.pks-brzeg.pl

Dokument skierowany jest do pracowników PKS Sp. z o.o. uczniów, rodziców i zgodny jest z obowiązującymi przepisami prawa.

Rozdział 1

Słowniczek pojęć.

Ilekcioć w dokumencie „Standardy Ochrony Małoletnich” jest mowa o:

- a) dziecku (uczniui,małoletniim,pracownikui młodocianym) należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18 roku życia,
- b) pracownikui zakładu pracy – należy przez to rozumieć każdego pracownika Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Brzegu, bez względu na formę zatrudnienia,
- c) opiekunie – należy przez to rozumieć osobę sprawującą opiekę nad małoletnimi podczas przewozów szkolnych,
- d) szkole – należy przez to rozumieć szkołę, przedszkole, zespół szkolno – przedszkolny,
- e) instruktorze nauki zawodu – należy przez to rozumieć osobę, która szkoli uczniów w ramach przygotowania zawodowego,
- f) prezesie – należy przez to rozumieć prezesa Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Brzegu,
- g) zakładzie pracy – należy przez to rozumieć Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Brzegu,
- h) rodzicu – należy przez to rozumieć przedstawiciela ustawowego małoletniego pozostającego pod ich władzą rodzicielską.
- i) opiekunie prawnym małoletniego – należy przez to rozumieć osobę, która ma za zadanie zastąpić małoletniemu rodziców, a także wypełnić wszystkie ciężące na nich obowiązki. Jest przedstawicielem ustawowym małoletniego, dlatego może dokonywać czynności prawnych w imieniu młodocianego i ma za zadanie chronić jego interesy prawne, osobiste i finansowe.
- j) osobie najbliższej małoletniemu – należy przez to rozumieć osobę wstępną: matkę, ojca, babcię, dziadka; rodzeństwo: siostrę, brata, w tym rodzeństwo przyrodnie, a także inne

osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie, a w przypadku jej braku – osobę pełnoletnią wskazaną przez małoletniego;

k) krzywdzeniu dziecka - należy rozumieć każde zamierzone lub nie zamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO). Krzywdzenie dzieci to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa dzieci i zakłóca ich optymalny rozwój. Można wyróżnić następujące wymiary, zjawiska krzywdzenia dziecka:

- przemoc fizyczna – należy przez to rozumieć każde intencjonalne działanie sprawcy, mające na celu przekroczenie granicy ciała małoletniego, np. bicie, popychanie, szarpanie, itp.;
- przemoc seksualna – należy przez to rozumieć zaangażowanie małoletniego w aktywność seksualną, której nie jest on lub ona w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody, naruszającą prawo i obyczaje danego społeczeństwa;
- przemoc psychiczna – należy przez to rozumieć powtarzający się wzorec zachowań opiekuna lub skrajnie drastyczne wydarzenie (lub wydarzenia), które powodują u małoletniego poczucie, że jest nic nie warty, zły, niekochany, niechciany, zagrożony i że jego osoba ma jakąkolwiek wartość jedynie wtedy, gdy zaspokaja potrzeby innych;
- zaniechanie – należy przez to rozumieć chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych małoletniego przez osoby zobowiązane do opieki, troski i ochrony zdrowia i/lub nierespektowanie podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju;
- przemoc ekonomiczna - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny, itd.;
- zaniedbanie - głódzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby;
- alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica;
- cyberprzemoc - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.
- przemoc domowa – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia,

naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rozdział 2

Standardy ochrony małoletnich.

Standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem to zasady, których przyjęcie i wdrożenie sprawiają, że każda jednostka organizacyjna jest bezpieczna dla dzieci. Wdrożenie standardów oznacza, że każda zatrudniona osoba potrafi zidentyfikować sytuacje, w których bezpieczeństwo dziecka jest zagrożone. Każdy pracownik wie także, jakie działania podjąć, aby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo.

Ustala się następujące standardy ochrony małoletnich podczas odbywania praktyk, staży, praktycznej nauki zawodu oraz podczas przewozu dzieci/uczniów uczęszczających do przedszkoli i szkół.

Dział I. Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem – zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

Zachowania niedozwolone w komunikacji z małoletnimi:

- nie wolno poniżać, zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka.
- nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci. Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
- nie wolno używać języka agresywnego, ironicznego lub poniżającego w szczególności w sytuacjach niepowodzeń edukacyjnych;
- nie wolno naśmiewać się z dziecka i zachęcać do tego innych;
- nie wolno faworyzować dziecka w takim stopniu, tak że niektóre dzieci poczują się wykluczone.

Zachowania niedozwolone w kontaktach z małoletnimi.

- nie wolno bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka,
- nie dotykać dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
- nie angażować się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.

Dział II. Ochrona uczniów podczas przewozów szkolnych, odbywania praktyk, oraz podczas kształcenia w celu przygotowania zawodowego.

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.

1. Przed dopuszczeniem pracownika do wykonywania obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki podczas przewozów szkolnych, staży, praktyk oraz obowiązków związanych z kształceniem w celu przygotowania zawodowego, Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Brzegu jest zobowiązana do sprawdzenia osoby zatrudnionej w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.

Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Pracownik przedkłada pracodawcy informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV KK w art. 189a i art.207 Kodeksu Karnego oraz w ustawie z dnia 9 lipnia 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2003r. poz.172 oraz 2022r.poz.2600).

Pracownik posiadający obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej.

2. Obowiązki opiekuna oraz kierowcy podczas wykonywania przewozów szkolnych:
 - opiekun podczas przewozów szkolnych zapewnia bezpieczeństwo dzieci podczas wsiadania i wysiadania, oraz w trakcie przejazdu autobusem.
 - kierowca współpracuje z opiekunem zapewniając uczniom bezpieczeństwo w czasie jazdy i podczas postoju,
 - opiekun wraz z kierowcą podejmuje decyzję, co do dalszego postępowania w przypadku awarii pojazdu lub wypadku z udziałem pojazdu podczas przewozów szkolnych. W pierwszej kolejności zapewniają bezpieczeństwo uczniom.
 - opiekun jest zobowiązany poinformować wychowawcę klasy o każdorazowym nagannym zachowaniu przewożonego ucznia oraz o popełnieniu przez ucznia czynu zabronionego.

Dział III. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej oraz ochrony wizerunku małoletniego.

1. Podczas przewozów szkolnych do placówki szkolno – przedszkolnej nie zapewnia się dostępu do urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci internetowej.
2. Podczas przewozów szkolnych małoletnim oraz uczniom kształcącym się w celu przygotowania zawodowego zabrania się korzystania z urządzeń mobilnych w sposób niewłaściwy, a w szczególności:
 - nagrywania rozmów,
 - utrwalania wizerunku współpasażerów,
 - oglądania, słuchania nieodpowiednich treści lub udostępniania ich innym małoletnim.
3. W przypadku „przypadania” dziecka/ ucznia na wyszukiwaniu, przeglądaniu niebezpiecznych treści, opiekun, który sprawuje opiekę nad dzieckiem/ucznikiem zawiadamia pedagoga/ dyrektora poszczególniej placówki o zaistniałej sytuacji.
4. Na terenie zakładu pracy, gdzie odbywa się kształcenie w celu przygotowania zawodowego każdy uczeń zostaje pisemnie poinformowany o działającym monitoringu.
5. Wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie nagrań zawierających wizerunek małoletnich wymaga udzielenia zgody przez rodziców lub prawnych opiekunów.

Dział IV. Procedury reagowania na krzywdzenie.

1. Opiekun w trakcie przewozów szkolnych, oraz pracownicy zakładu pracy, w którym odbywa się kształcenie w celu przygotowania zawodowego, zwraca uwagę na sygnały, które mogą świadczyć o tym że dziecko jest krzywdzone. Mogą to być w szczególności:
 - wypowiedzi dziecka,
 - wygląd dziecka (nieodpowiednie ubranie, brak higieny, niedożywienie, sińce pod oczami),
 - problemy medyczne (dziecko często mdleje, skarży się na bóle brzucha, bóle głowy lub wiemy, że choruje na jedną z chorób psychomatycznych, doznaje różnych urazów, zwłaszcza w krótkich odstępach czasu),
 - zaburzenia zachowania i zaburzenia emocjonalne (tiki, lęki, fobie, depresja, jąkanie, wycofanie z kontaktów społecznych, zahamowanie, zaburzenia odżywiania, zachowania autodestrukcyjne np. samookaleczenia),
 - zachowania dziecka nieadekwatne do sytuacji (dziecko reaguje agresją na życzliwe podejście),
 - informacje przekazane przez rodzica, który jest również ofiarą przemocy domowej,
 - zauważone czyny, które mogą świadczyć o przemocy wobec dziecka ze strony osób dorosłych, jak naruszenie nietykalności cielesnej czy zniewaga.

- podczas przewozów szkolnych do szkół i przedszkola, oraz podczas trwania kształcenia w celu przygotowania zawodowego, opiekun oraz pracownicy zakładu pracy zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich, określonych w pkt 1 rozdziału 2, dział IV niniejszych standardów. Jeżeli zachodzi potrzeba podjęcia interwencji zostaje sporządzona notatka służbowa i zostaje zawiadomiony dyrektor szkoły lub zespołu szkolno – przedszkolnego.
- zakład pracy prowadzi rejestr zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających dobru małoletniego. Wzór rejestru stanowi załącznik nr 2 do niniejszych standardów.
- każdy ujawniony lub zgłoszony incydent, czy zdarzenie zagrażające dobru małoletniego/nieletniego zostaje odnotowany w rejestrze, o którym mowa w niniejszych standardach.
- w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innego małoletniego, opiekun przewozów szkolnych lub pracownik zakładu pracy, w którym odbywa się kształcenie w celu przygotowania zawodowego, w miarę możliwości próbują wyeliminować niepożądane zachowanie bez wpływu na zdrowie psychiczne i fizyczne małoletniego krzywdzonego, a następnie postępować zgodnie z procedurą określoną w rozdziale 2, dział IV niniejszych standardów.
- w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez pracowników zakładu pracy, w którym odbywa się kształcenie w celu przygotowania zawodowego, lub podczas przewozów szkolnych pracownik ten zostaje odsunięty od bezpośredniej pracy z dziećmi do czasu wyjaśnienia zdarzenia.

Dział V. Monitoring . Zasady przeglądu i aktualizacji standardów. Dokumentowanie zdarzeń.

1. Prezes Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Brzegu Wyznacza Kierownika Działu Spraw Pracowniczych na osobę odpowiedzialną za realizację i wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich.
2. Osoba, o której mowa w pkt 1 rozdziału 2, dział V, zapoznaje pracowników ze standardami ochrony małoletnich.
3. Pracownicy , którzy zapoznali się z niniejszymi standardami pisemnie potwierdzają ten fakt podpisując stosowne oświadczenie. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich.
4. Osoba, o której mowa w pkt 1 rozdziału 2, dział V, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji niniejszych standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia standardów, prowadzenie rejestru zgłoszeń, oraz do dokonywania oceny standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.
Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować.
5. W celu zapewnienia i dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami ocena standardów będzie przeprowadzana raz na dwa lata.

6. Osoba, o której mowa w pkt 1 rozdziału 2, dział V jest odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.
7. Dla każdego zdarzenia podejrzenia krzywdzenia małoletnich zakładana jest imiennateczka z nazwiskiem małoletniego. Teczke zakłada i prowadzi osoba wyznaczona w pkt 1 rozdziału 2, dział V niniejszych standardów. Do czasu zakończenia sprawy teczka jest należycie chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

Rozdział 3

Dział VI. Postanowienia końcowe.

1. Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy stosuje się odpowiednio w stosunku do małoletnich podczas ich przewozu do szkół, zespołu szkolno – przedszkolnego, oraz podczas kształcenia ucznia w celu przygotowania zawodowego.
3. Ważne telefony:
 - Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu),
 - Anonimowa Policijna Linia Specjalna” Zatrzymaj Przemoc” - tel.800 120 148 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu),
 - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111 ,oraz telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel.800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-15.00)
 - Zgłaszanie nielegalnych treści:tel. 801 615 005, e-mail: dyzurnet@dyzurnet.pl

Załącznik nr 1
do Standardów Ochrony Małoletnich

**OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ ZE STANDARDAMI OCHRONY
MAŁOLETNICH**

Ja niżej podpisana/y

.....

Oświadczam, że zapoznałam/em się ze „Standardami Ochrony Małoletnich”
wdrożonych w PKS Sp. z o.o. w Brzegu, oraz zobowiązuję się do ich stosowania
i przestrzegania.

.....

/ data i podpis/

